WYROK TRYBUNAŁU (druga izba)

z dnia 23 października 2008 r.*

W sprawie C-274/05

mającej za przedmiot skargę o stwierdzenie, na podstawie art. 226 WE, uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, wniesioną w dniu 4 lipca 2005 r.,

Komisja Wspólnot Europejskich, reprezentowana przez G. Zavvosa oraz H. Støvlbæka, działających w charakterze pełnomocników, z adresem do doręczeń w Luksemburgu,

strona skarżąca,

przeciwko

Republice Greckiej, reprezentowanej przez E. Skandalou, działającą w charakterze pełnomocnika, z adresem do doręczeń w Luksemburgu,

strona pozwana,

* Język postępowania: grecki.

TRYBUNAŁ (druga izba),

w składzie: C.W.A. Timmermans, prezes izby, J.-C. Bonichot, K. Schiemann (sprawozdawca), J. Makarczyk i L. Bay Larsen, sędziowie,

rzecznik generalny: Y. Bot,
sekretarz: L. Hewlett, główny administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 18 stycznia 2007 r.,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 19 kwietnia 2007 r.,

wydaje następujący

Wyrok

1 W swojej skardze Komisja Wspólnot Europejskich wnosi do Trybunału o stwierdzenie, że:

— nie uznając dyplomów wydanych przez właściwe władze innego państwa członkowskiego w ramach szkolenia opartego na umowach franchisingowych;

— przewidując zastosowanie środków uzupełniających w większej liczbie przypadków niż liczba przypadków dozwolona w dyrektywie;

— przyznając radzie odpowiedzialnej za uznawanie równoważności tytułów zawodowych uzyskanych po ukończeniu studiów wyższych (Symvoulio Anagnoriseos Epangelmatikis Isotimias Titlon Tritovathmias Ekpaidefsis, zwanej dalej „Saeitte") kompetencje w zakresie oceny czy „instytucja nauczająca, w ramach której wnioskodawca odbył szkolenie, należy do szkolnictwa wyższego" oraz w jakim zakresie „wnioskodawca posiada wymagane doświadczenie zawodowe, w przypadku gdy okres szkolenia jest krótszy o co najmniej rok od okresu wymaganego w Grecji w celu wykonywania tego samego zawodu";

— nie uwzględniając uznawania kwalifikacji zawodowych w zakresie zatrudnienia w służbie publicznej i wpisu do Greckiej Izby Technicznej, oraz

— wymagając, w celu dokonania wpisu do rzeczonej Izby Technicznej, przedstawienia dokumentów poświadczających, potwierdzonych przez greckie władze konsularne i przetłumaczonych przez ministerstwo spraw zagranicznych lub adwokata,

Republika Grecka uchybiła zobowiązaniom, które na niej ciążą na mocy art. 1, art. 3, art. 4, art. 7, art. 8 i art. 10 dyrektywy Rady 89/48/EWG z dnia 21 grudnia 1988 r.

w sprawie ogólnego systemu uznawania dyplomów ukończenia studiów wyższych, przyznawanych po ukończeniu kształcenia i szkolenia zawodowego, trwających co najmniej trzy lata (Dz.U. 1989 L 19, s. 16), zmienionej dyrektywą 2001/19/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 maja 2001 r. (Dz.U. L 206, s. 1, zwanej dalej „dyrektywą 89/48").

2 Zasadnicza kwestia prawna, jaka została podniesiona w niniejszej sprawie, jest podobna do kwestii występującej w sprawie C-286/06 Komisja przeciwko Hiszpanii zakończonej wyrokiem z tego samego dnia (Zb.Orz. s. I-8025). Obie te sprawy dotyczą rozstrzygnięcia kwestii w jakim zakresie można powołać się na przepisy dyrektywy 89/48 w celu zobowiązania państwa członkowskiego do uznania dyplomów wydanych w następstwie studiów odbytych na jego terytorium przez władze innego państwa członkowskiego.

Ramy prawne

Uregulowania wspólnotowe

3 Z motywów 3 i 4 dyrektywy 89/48 wynika, że ma ona na celu wprowadzenie ogólnego systemu uznawania dyplomów, tak aby umożliwić obywatelom Wspólnoty wykonywanie tych wszystkich rodzajów działalności zawodowej, które w przyjmującym państwie członkowskim są warunkowane zakończeniem kształcenia i szkolenia odbywanego po ukończeniu szkoły średniej, pod warunkiem że obywatele ci posiadają dyplom przygotowujący ich do wykonywania tych rodzajów działalności, przyznany

w wyniku ukończenia studiów trwających co najmniej trzy lata i wydany w innym państwie członkowskim.

Pojęcie „dyplom”

4 Artykuł 1 lit. a) dyrektywy 89/48 stanowi:

„Do celów niniejszej dyrektywy stosowane są następujące definicje:

a) »dyplom«: każdy dyplom, świadectwo lub inny dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji lub każdy zestaw takich dyplomów, świadectw lub innych dokumentów:

— który został wydany przez właściwe władze w państwie członkowskim, wyznaczone zgodnie z jego przepisami ustawowymi, wykonawczymi lub administracyjnymi,

— który wskazuje, iż jego posiadacz pomyślnie ukończył naukę w szkolnictwie pomaturalnym trwającą co najmniej trzy lata lub jednakowy okres przy

niepełnym wymiarze godzin, na uniwersytecie lub w instytucji szkolnictwa wyższego, bądź też instytucji o zbliżonym poziomie oraz, w razie konieczności, pomyślnie ukończył szkolenie zawodowe, wymagane jako uzupełnienie kształcenia po szkole średniej, oraz

— który wskazuje, że jego posiadacz ma kwalifikacje zawodowe wymagane do podjęcia i wykonywania danego zawodu regulowanego w tym państwie członkowskim,

zakładając, że kształcenie i szkolenie, o których mowa w dyplomie, świadectwie lub innym dokumencie potwierdzającym posiadanie kwalifikacji, odbyły się głównie na terenie Wspólnoty, albo że posiadacz dyplomu ma trzyletnie doświadczenie zawodowe, poświadczone przez państwo członkowskie, w którym uznano dyplom, świadectwo lub inny dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji, pochodzące z państw trzecich.

W rozumieniu pierwszego akapitu w taki sam sposób jak dyplom traktuje się każdy dyplom, świadectwo lub inny dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji albo każdy zestaw tych dyplomów, świadectw lub innych dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji, które zostały wydane przez właściwe władze w państwie członkowskim, jeżeli wydano je w wyniku pomyślnego ukończenia kształcenia oraz szkoleń, odbytych na terenie Wspólnoty, i uznawane są przez właściwe władze tego państwa członkowskiego za ekwiwalentne oraz że przyznaje on jednakowe prawa odnośnie do podejmowania i wykonywania zawodu regulowanego w tym państwie członkowskim".

Obowiązek uznania

5 Artykuł 3 akapit pierwszy dyrektywy 89/48 stanowi, że państwo członkowskie, które uzależnia podjęcie zawodu od posiadania dyplomu, nie może, powołując się na podstawę braku odpowiednich kwalifikacji, odmówić obywatelowi państwa członkowskiego prawa do podjęcia tego zawodu, jeżeli wnioskodawca wykaże, że posiada pewne kwalifikacje określone w tym przepisie. Jest tak w szczególności w przypadku, gdy wnioskodawca posiada dyplom wymagany w innym państwie członkowskim w celu podjęcia lub wykonywania tego samego zawodu na jego terytorium, a dyplom ten został wydany w danym państwie członkowskim.

Środki wyrównawcze

6 Niezależnie od art. 3 dyrektywy 89/48, zgodnie z art. 4 tej dyrektywy przyjmujące państwo członkowskie może w niektórych określonych w tym przepisie przypadkach wymagać od wnioskodawcy przedłożenia dowodu poświadczającego posiadanie określonej długości doświadczenia zawodowego, odbycia stażu adaptacyjnego o długości nieprzekraczającej trzech lat lub przystąpienia do testu umiejętności (zwanych dalej „środkami wyrównawczymi").

7 Zgodnie z art. 4 ust. 1 lit. b) akapit trzeci dyrektywy 89/48 przyjmujące państwo członkowskie, które nakłada środki wyrównawcze, musi co do zasady udzielić wnioskodawcy prawa wyboru między stażem adaptacyjnym a testem umiejętności. Przyjmujące państwo członkowskie może w drodze odstępstwa od tej zasady wskazać staż adaptacyjny lub test umiejętności w odniesieniu do zawodów, „których wykonywanie wymaga dokładnej znajomości prawa krajowego i w odniesieniu do których udzielanie porad i/lub pomocy związanej z prawem krajowym jest zasadniczą i trwałą cechą działalności zawodowej". Wprowadzenie odstępstw w zakresie prawa wyboru wnioskodawcy w stosunku do innych zawodów jest uzależnione od

zastosowania procedury określonej w art. 10 tej dyrektywy, który przewiduje w szczególności przekazanie Komisji projektu dotyczącego odstępstwa oraz przyznaje Komisji prawo odrzucenia go w terminie trzech miesięcy od jego przekazania.

Przepisy dotyczące zawodów regulowanych przez stowarzyszenia lub organizacje uznane przez państwo

8 Artykuł 1 lit. d) dyrektywy 89/48 wprowadza rozróżnienie między działalnością zawodową regulowaną bezpośrednio lub pośrednio przez państwo i działalnością zawodową regulowaną przez stowarzyszenia lub organizacje uznane przez państwo. Zgodnie z tym przepisem:

„»regulowana działalność zawodowa« [oznacza]: działalność zawodow[ą] lub jeden z jej trybów, których podjęcie lub wykonywanie na terenie państwa członkowskiego wymaga, bezpośrednio lub pośrednio, na mocy przepisów ustawowych, wykonawczych lub administracyjnych, posiadania dyplomu. Tryb wykonywania regulowanej działalności zawodowej tworzą w szczególności:

— wykonywanie działalności w zakresie tytułu zawodowego w stopniu, do jakiego tytuł ten przysługuje posiadaczom dyplomu, którego uzyskanie jest regulowane przepisami ustawowymi, wykonawczymi lub administracyjnymi,

— wykonywanie działalności zawodowej w zakresie opieki zdrowotnej w stopniu, do jakiego wynagrodzenie i/lub zwroty za tę działalność uzależnione są, na mocy krajowych przepisów sektora zabezpieczenia społecznego, od posiadania dyplomu.

W przypadkach, w których pierwszego akapitu nie stosuje się, działalność zawodowa uważana jest za regulowaną działalność zawodową, jeżeli wykonywana jest ona przez członków stowarzyszenia lub organizacji, której celem jest w szczególności wspieranie i utrzymanie wysokiego standardu w danej dziedzinie zawodowej oraz która dla osiągnięcia tego celu jest uznawana w specjalnej formie przez dane państwo członkowskie, oraz:

— wydaje dyplomy swoim członkom,

— zapewnia, że jej członkowie respektują wydane przez nie przepisy dotyczące etyki zawodowej, oraz

— przyznaje im prawo używania tytułu bądź skrótu tego tytułu, lub prawo osiągania korzyści ze statusu wynikającego z posiadania tego dyplomu.

Niepełna lista stowarzyszeń i organizacji, które w okresie przyjęcia niniejszej dyrektywy spełniają warunki zawarte w akapicie drugim, znajduje się w Załączniku. W każdym przypadku, gdy państwo członkowskie dokona uznania, określonego w akapicie drugim, stowarzyszenia lub organizacji, powiadamia o tym Komisję, która publikuje taką informację w *Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich*".

9 Artykuł 7 ust. 3 dyrektywy 89/48 stanowiący przepis szczegółowy w odniesieniu do zawodów regulowanych przez stowarzyszenie bądź organizację w rozumieniu art. 1 lit. d) akapit drugi tej dyrektywy ma następujące brzmienie:

„W przypadku gdy zawód podlega regulacjom w przyjmującym państwie członkowskim przez stowarzyszenie bądź organizację, o których mowa w art. 1 lit. d), obywatele państw członkowskich mogą używać tytułu zawodowego lub skrótu tego tytułu przyznawanych przez tę organizację lub stowarzyszenie wyłącznie jako dowodu poświadczającego ich przynależność do tych stowarzyszeń i organizacji.

W przypadku gdy stowarzyszenie lub organizacja warunkuje posiadanie członkostwa spełnieniem pewnych wymagań dotyczących kwalifikacji, może ono stosować te wymagania do obywateli innych państw członkowskich, którzy posiadają dyplom w rozumieniu art. 1 lit. a), lub kwalifikacje w rozumieniu art. 3 lit. b), wyłącznie zgodnie z niniejszą dyrektywą, szczególnie z art. 3 i 4".

Dowody, które mogą być wymagane przez przyjmujące państwo członkowskie

10 Na mocy art. 8 ust. 1 dyrektywy 89/48 przyjmujące państwo członkowskie uznaje zaświadczenia i dokumenty wydane przez właściwe władze państw członkowskich, które zainteresowana osoba przedkłada w charakterze załącznika do swojego wniosku o wykonywanie odnośnego zawodu, jako dowód, że warunki ustanowione w art. 3 i 4 są spełnione.

Uregulowania krajowe

11 Dekret prezydencki nr 165/2000 z dnia 28 czerwca 2000 r. (FEK A' 149), zmieniony dekretami prezydenckimi nr 373/2001 z dnia 22 października 2001 r. (FEK A' 251) i nr 385/2002 z dnia 23 grudnia 2002 r. (FEK A' 334, zwany dalej „dekretem 165/2000"), dokonał transpozycji dyrektywy 89/48 do greckiego porządku prawnego.

12 Artykuł 10 dekretu 165/2000 przyznaje wyłączną kompetencję Saeitte, która na mocy art. 11 tego dekretu rozstrzyga wnioski o uznanie dyplomów ukończenia szkoły wyższej objętych zakresem stosowania dyrektywy 89/48.

13 W zakresie, w jakim Komisja kwestionuje w ramach swoich zarzutów szczegółowe przepisy prawa krajowego, ich treść zostanie przedstawiona przy ocenie rzeczonych zarzutów.

Postępowanie poprzedzające wniesienie skargi

14 Komisja w następstwie skarg złożonych przez 37 osób fizycznych uznała, że greckie przepisy w zakresie kilku kwestii nie są zgodne z dyrektywą 89/48. W dniu 27 lipca 2001 r. skierowała ona zatem do Republiki Greckiej wezwanie do usunięcia uchybień, uzupełnione następnie w dniu 21 grudnia 2001 r. dodatkowym wezwaniem. Republika

Grecka odpowiedział na te pisma pismami odpowiednio z dnia 12 października 2001 r. i z dnia 13 marca 2002 r.

15 Komisja uznała, że odpowiedzi te nie były satysfakcjonujące i w dniu 1 lipca 2002 r. skierowała do Republiki Greckiej uzasadnioną opinię, a w dniu 9 lipca 2004 r. dodatkowe uzupełnienie do uzasadnionej opinii, wzywając to państwo członkowskie do podjęcia niezbędnych działań w celu zastosowania się do tych opinii w terminie dwóch miesięcy od ich doręczenia. Zainteresowane państwo członkowskie odpowiedziało na wskazane opinie pismami z dnia 3 września 2002 r., z dnia 26 sierpnia 2004 r. i z dnia 7 kwietnia 2005 r.

16 Przyznając jednocześnie, że informacje przekazane przez Republikę Grecką stanowiły odpowiedź na pewne punkty jej zarzutów, Komisja podtrzymała swoje stanowisko, zgodnie z którym wskazane państwo członkowskie nie podjęło wszystkich działań koniecznych dla dokonania transpozycji dyrektywy 89/48 do prawa wewnętrznego. Komisja postanowiła zatem wnieść niniejszą skargę.

W przedmiocie skargi

17 Komisja podnosi siedem zarzutów na poparcie wniesionej przez nią skargi o stwierdzenie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego. W świetle argumentów i wyjaśnień przedstawionych przez rząd grecki w odpowiedzi na skargę, Komisja w replice odstąpiła od czwartego i siódmego zarzutu, co oznacza, że badanie tych zarzutów nie jest już konieczne.

W przedmiocie zarzutu pierwszego opartego na nieuznawaniu szkoleń prowadzonych na podstawie umów uznających szkolenie

18 Pierwszy zarzut podniesiony przez Komisję dotyczy regularnej odmowy uznawania dyplomów uzyskanych w wyniku szkoleń odbywanych w ramach umowy, na mocy której szkolenie prowadzone przez instytucję prywatną w Grecji jest uznawane przez odpowiednie władze innego państwa członkowskiego, które wydają dyplomy studentom, którzy odbyli to szkolenie (zwanej dalej „umową uznającą").

19 W tej kwestii nie ulega wątpliwości, że Republika Grecka przewiduje, iż nauczanie uniwersyteckie i szkolnictwo wyższe może być prowadzone wyłącznie przez instytucje publiczne. Odmawia ona zatem uznania szkoleń prowadzonych w ramach umowy uznającej oraz dyplomów wydanych przez właściwe władze innych państw członkowskich po zakończeniu tych szkoleń.

20 Zdaniem Komisji odmowa ta stanowi naruszenie art. 1 lit. a) i art. 3 dyrektywy 89/48. Uważa ona, że dyplom przyznany po zakończeniu szkolenia prowadzonego w ramach umowy uznającej jest dyplomem, takim jak zdefiniowany w art. 1 lit. a) dyrektywy 89/48, wydanym przez właściwe władze w innym państwie członkowskim, który powinien zostać uznany przez Republikę Grecką na podstawie art. 3 tej dyrektywy.

21 Republika Grecka uważa natomiast, że przyjmujące państwo członkowskie nie jest zobowiązane uznać dyplomu wydanego przez właściwe władze innego państwa członkowskiego, jeśli dyplom ten potwierdza szkolenie ukończone w części lub w całości w przyjmującym państwie członkowskim i które, zgodnie z przepisami tego państwa, nie jest uznawane za wchodzące w zakres szkolnictwa wyższego.

22 Po pierwsze, Republika Grecka zauważa, że na podstawie art. 149 WE i art. 150 WE treść i organizacja zarówno systemu edukacyjnego, jak i kształcenia zawodowego należy do kompetencji państw członkowskich. Szkolenia prowadzone na terytorium państwa członkowskiego są zatem uregulowane w prawie krajowym tego państwa, które może swobodnie definiować w szczególności formę prawną instytucji szkolnictwa wyższego oraz treść i poziom szkoleń uniwersyteckich lub szkoleń na poziomie wyższym, prowadzonych przez instytucje publiczne lub prywatne znajdujące się na jego terytorium. Obowiązek państwa członkowskiego uznania szkolenia odbytego na jego terytorium za szkolenie uniwersyteckie lub szkolenie na poziomie wyższym, jeżeli zgodnie z prawem krajowym nie stanowi ono takiego szkolenia, naruszałby podział kompetencji wynikający z art. 149 WE i 150 WE.

23 Republika Grecka zauważa w tym kontekście, że na podstawie art. 16 konstytucji greckiej nauczanie uniwersyteckie i szkolnictwo wyższe jest prowadzone w tym państwie członkowskim wyłącznie przez instytucje publiczne, gdyż tworzenie szkół wyższych przez jednostki jest wyraźnie zakazane. W rezultacie wykluczona jest możliwość uznania za dyplom uniwersytecki lub dyplom szkoły wyższej dokumentu poświadczającego odbycie studiów, wydanego przez jakąkolwiek szkołę prywatną z siedzibą w Grecji.

24 Po drugie, jeśli chodzi o szczególne przepisy dyrektywy 89/48 kwestia, czy instytucja nauczania znajdująca się w państwie członkowskim jest „uniwersytetem lub instytucją szkolnictwa wyższego" czy też „instytucją o zbliżonym poziomie" w rozumieniu art. 1 lit. a) tiret drugie dyrektywy 89/48, powinna być oceniana wyłącznie w świetle prawa państwa członkowskiego, na terytorium którego szkolenie jest prowadzone. W niniejszym przypadku charakter danych instytucji powinien być oceniany wyłącznie w świetle prawa greckiego. W zakresie w jakim szkolenia prowadzone w ramach umowy uznającej byłyby prowadzone w instytucjach znajdujących się w Grecji, niespełniających warunków wymaganych w prawie greckim, dyplomy wydane po zakończeniu tych szkoleń nie byłyby dyplomami w rozumieniu art. 1 lit. a) dyrektywy 89/48. W rezultacie z dyrektywy 89/48 nie wynika jakikolwiek obowiązek dotyczący uznania tych dokumentów.

25 Komisja odpowiada w tej kwestii, że szkolenie prowadzone w ramach umowy uznającej oraz dyplomy przyznane w wyniku zakończenia takiego szkolenia podlegają w pełni systemowi nauczania państwa członkowskiego, w którym instytucja wydająca dyplom ma siedzibę, niezależnie od faktu, w jakim państwie członkowskim miało miejsce nauczanie. Zdaniem Komisji określenie treści i organizacji szkoleń oraz ocena poziomu prowadzonego nauczania należy, na podstawie art. 149 WE i 150 WE, do państwa członkowskiego, w którym siedzibę ma instytucja wydająca dyplom. Artykuł 16 konstytucji greckiej nie znajduje zastosowania w odniesieniu do szkoleń prowadzonych w ramach umowy uznającej, jeżeli nie są one objęte greckim systemem edukacyjnym.

Ocena Trybunału

26 Z zastrzeżeniem art. 4 dyrektywy 89/48, art. 3 akapit pierwszy lit. a) tej dyrektywy przyznaje każdemu wnioskodawcy, który posiada „dyplom" w rozumieniu tej dyrektywy umożliwiający mu wykonywanie regulowanego zawodu w państwie członkowskim, prawo wykonywania tego samego zawodu w każdym innym państwie członkowskim.

27 Definicja pojęcia „dyplom" znajdująca się w art. 1 lit. a) dyrektywy 89/48 zawiera pewne zastrzeżenia dotyczące stosowania tej dyrektywy w odniesieniu do kwalifikacji nabytych w państwach trzecich.

28 Natomiast ani art. 1 lit. a) dyrektywy 89/48 ani żaden inny przepis tej dyrektywy nie zawierają jakiegokolwiek ograniczenia, jeśli chodzi o państwo członkowskie, w którym wnioskodawca powinien nabyć kwalifikacje zawodowe. Z rzeczonego art. 1 lit. a) akapit pierwszy wynika wyraźnie, że wystarczające jest, aby szkolenie zostało odbyte „głównie

na terenie Wspólnoty". Zgodnie z dotychczasowym orzecznictwem, wyrażenie to obejmuje zarówno szkolenie odbyte całkowicie w państwie członkowskim, które wydało dokument poświadczający dane szkolenie, jak i szkolenie odbyte częściowo lub całkowicie w innym państwie członkowskim (wyrok z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie C-102/02 Beuttenmüller, Rec. s. I-5405, pkt 41).

29 Ponadto nic nie może uzasadnić takiego ograniczenia, gdyż zasadniczą kwestią dla rozstrzygnięcia możliwości stosowania dyrektywy 89/48 jest ustalenie, czy wnioskodawca jest, czy też nie jest, uprawniony do wykonywania regulowanego zawodu w państwie członkowskim. Zgodnie z systemem ustanowionym na podstawie dyrektywy, dyplom nie jest uznawany ze względu na samoistną wartość szkolenia, po ukończeniu którego jest przyznawany, lecz z uwagi na fakt, że pozwala na podjęcie zawodu regulowanego w państwie członkowskim, w którym został wydany lub uznany. Różnice co do czasu trwania lub treści programu szkolenia odbytego w innym państwie członkowskim w porównaniu ze szkoleniem oferowanym w przyjmującym państwie członkowskim nie mogą zatem wystarczyć do uzasadnienia odmowy uznania danych kwalifikacji zawodowych. Co najwyżej, jeśli różnice te są znaczące, mogą one uzasadniać, że zgodnie z art. 4 omawianej dyrektywy przyjmujące państwo członkowskie ustanowi wymóg poddania się przez wnioskodawcę jednemu ze środków wyrównawczych przewidzianych w tym przepisie (zob. podobnie wyroki: ww. w sprawie Beuttenmüller, pkt 52 oraz z dnia 19 stycznia 2006 r. w sprawie C-330/03 Colegio, Zb.Orz. s. I-801, pkt 19).

30 Ogólny system uznawania dyplomów szkolnictwa wyższego ustanowiony dyrektywą 89/48 jest bowiem oparty na wzajemnym zaufaniu, jakie mają państwa członkowskie w odniesieniu do przyznawanych przez nie kwalifikacji zawodowych. System ten ustanawia w istocie domniemanie, zgodnie z którym kwalifikacje wnioskodawcy uprawnionego do wykonywania zawodu regulowanego w państwie członkowskim są wystarczające dla wykonywania tego samego zawodu w innych państwach członkowskich.

31 Istotną cechą tego systemu, który nie dokonuje harmonizacji szkoleń zapewniających dostęp do zawodów regulowanych, jest, że wyłącznie do właściwych władz wydających dyplomy zapewniające taki dostęp należy sprawdzenie, w świetle przepisów znajdujących zastosowanie w ramach ich systemu szkolenia zawodowego, czy

spełnione są warunki wymagane dla jego wydania. Można zauważyć w tej kwestii, że art. 8 ust. 1 dyrektywy 89/48 wyraźnie zobowiązuje przyjmujące państwo członkowskie do zaakceptowania w każdym przypadku wydanych przez właściwe władze innych państw członkowskich zaświadczeń i dokumentów w charakterze dowodu, że warunki uznania dyplomu są spełnione. W rezultacie, przyjmujące państwo członkowskie nie może badać podstawy, na której takie dokumenty zostały wystawione, zachowując przy tym możliwość przeprowadzenia kontroli dotyczących tych warunków ustanowionych w art. 1 lit. a) dyrektywy 89/48, które w świetle treści rzeczonych dokumentów nie zostały jeszcze spełnione.

32 W związku z tym, również wyłącznie w świetle przepisów znajdujących zastosowanie w ramach systemu szkolenia zawodowego państwa członkowskiego, od którego zależą właściwe władze wydające dyplom, należy dokonać oceny, czy instytucja nauczania, w której wnioskodawca odbywał szkolenie jest „uniwersytetem lub instytucją szkolnictwa wyższego" lub „instytucją o zbliżonym poziomie" w rozumieniu art. 1 lit. a) akapit pierwszy tiret drugie dyrektywy 89/48.

33 Podejście proponowane przez Republikę Grecką w tej kwestii, polegające na stosowaniu przepisów ustanowionych w państwie członkowskim, w którym odbywało się szkolenie, zmuszałoby właściwe władze wydające dyplomy do traktowania zainteresowanych, którzy odbyli szkolenie na jednakowym poziomie, w odmienny sposób w zależności od państwa członkowskiego, w którym odbyli szkolenie.

34 Należy ponadto zauważyć, że zgodnie z brzmieniem samej dyrektywy 89/48 szkolenie nie musi być odbyte na uniwersytecie lub w instytucji szkolnictwa wyższego. Zgodnie z art. 1 lit. a) tiret drugie tej dyrektywy, wystarczające jest bowiem, że miało ono miejsce w „instytucji o zbliżonym poziomie". W rezultacie, ustanowiony w tym przepisie wymóg nie ma na celu zapewnić, że instytucja nauczania spełnia formalne warunki dotyczące jej charakteru, ale odnosi się zasadniczo do poziomu prowadzonego szkolenia. Wymóg ten jest ściśle związany z cechami wydawanego dyplomu. Ocena

w tym zakresie powinna być w rezultacie dokonywana przez właściwe władze wydające dyplom, które muszą mieć pewność, że dyplom jest przyznawany wyłącznie osobom, które posiadają wystarczające kwalifikacje dla wykonywania zawodu regulowanego, do którego daje on dostęp.

35 Z powyższych uwag wynika, że wykładni art. 1 lit. a) i art. 3 dyrektywy 89/48 należy dokonywać w ten sposób, że przyjmujące państwo członkowskie, z zastrzeżeniem art. 4 tej dyrektywy, jest zobowiązane uznać dyplom wydany przez władze innego państwa członkowskiego, także jeśli dyplom ten potwierdza szkolenie odbyte w całości lub w części w przyjmującym państwie członkowskim i jeśli, zgodnie z przepisami tego państwa, szkolenie to nie jest uznawane za wchodzące w zakres szkolnictwa wyższego.

36 Należy dodać, że wykładnia ta nie kwestionuje odpowiedzialności Republiki Greckiej w zakresie treści nauczania oraz organizacji systemu edukacyjnego.

37 Należy przede wszystkim zauważyć w tej kwestii, że dyrektywa 89/48 nie dotyczy uznawania dyplomów w zakresie szkolenia akademickiego, ale dotyczy włącznie kwalifikacji zawodowych dających dostęp do zawodów regulowanych.

38 Ponadto, w przeciwieństwie do dyrektyw sektorowych dotyczących szczególnych zawodów, celem dyrektywy 89/48 nie jest harmonizacja warunków podejmowania lub wykonywania zawodów, do których się ona stosuje i w rezultacie państwa członkowskie zachowują kompetencje w zakresie określenia tych warunków w granicach określonych w prawie wspólnotowym (wyrok z dnia 7 września 2006 r. w sprawie C-149/05 Price, Zb.Orz. s. I-7691, pkt 54).

39 Wreszcie metoda uznawania ustanowiona w dyrektywie 89/48 nie prowadzi do automatycznego i bezwarunkowego uznawania danych dyplomów i kwalifikacji zawodowych. Artykuł 4 tej dyrektywy pozwala bowiem wyraźnie na ustanowienie środków wyrównawczych, jeżeli okaże się, że szkolenie odbyte przez wnioskodawcę różni się co do czasu trwania i treści nauczania od szkolenia wymaganego w Grecji.

40 Ponadto dyplomy potwierdzające szkolenia odbyte w ramach umów uznających, jeżeli są wydawane przez właściwe władze innych państw członkowskich wyłącznie w świetle przepisów znajdujących zastosowanie w ramach ich odpowiednich systemów szkolenia zawodowego, nie podlegają, w kontekście dyrektywy 89/48, greckiemu systemowi edukacyjnemu. W rezultacie cel, jakim jest zapewnienie wysokiego poziomu nauczania uniwersyteckiego w Grecji, nie jest zagrożony w wyniku tych szkoleń, których poziom powinny zapewnić właściwe władze innych państw członkowskich, wydające dyplomy potwierdzające rzeczone szkolenia.

41 W świetle powyższych rozważań należy stwierdzić, że zarzut pierwszy Komisji jest uzasadniony.

W przedmiocie zarzutu drugiego opartego na braku wyboru między różnymi rodzajami środków wyrównawczych

42 Artykuł 5 ust. 1 lit. b), pkt bb) dekretu 165/2000 ustanawia zasadę, zgodnie z którą w przypadku gdy należy zastosować wobec wnioskodawcy środki wyrównawcze, ma on

wybór między stażem adaptacyjnym oraz testem umiejętności. Przepis ten zawiera odstępstwo od tej zasady, które ma następujące brzmienie:

„Tej możliwości wyboru nie stosuje się do zawodów, które wymagają dokładnej znajomości prawa krajowego i w odniesieniu do których udzielanie porad lub pomocy związanych z prawem krajowym jest zasadniczą i trwałą cechą działalności zawodowej, jak również w zakresie wszelkich innych zawodów będących przedmiotem przepisów szczególnych".

43 Zdaniem Komisji przepis ten jest sprzeczny z art. 4 ust. 1 lit. b) akapit trzeci i art. 10 dyrektywy 89/48, jako że stanowi odstępstwo od zasady, zgodnie z którą wybór rodzaju środków wyrównawczych należy do wnioskodawcy, nie tylko w odniesieniu do zawodów wymagających znajomości prawa krajowego, ale również „w zakresie wszelkich innych zawodów będących przedmiotem przepisów szczególnych".

44 Należy stwierdzić, że zarzut drugi podniesiony przez Komisję jest uzasadniony z przedstawionego przez tę instytucję powodu.

45 Republika Grecka uznaje ponadto zasadność tego zarzutu i dodaje, że sporny przepis jest wynikiem „błędu w zakresie techniki legislacyjnej". Zauważa ona, że przyjęcie dekretu prezydenckiego uchylającego fragment spornego zdania jest w toku.

W przedmiocie zarzutu trzeciego dotyczącego kompetencji Saeitte

46 Artykuł 10 ust. 1 lit. b) pkt aa) i bb) dekretu 165/2000 przyznaje Saeitte między innymi następujące kompetencje:

„ocena wszystkich kwestii rozstrzygających dla uznania równoważności zawodowej, a w szczególności rozstrzyganie kwestii:

aa) czy instytucja szkolnictwa, w której wnioskodawca odbył szkolenie zawodowe, należy do systemu szkolnictwa wyższego,

bb) czy wnioskodawca posiada wymagane doświadczenie zawodowe, w przypadku gdy szkolenie trwało co najmniej rok krócej niż szkolenie wymagane w Grecji do wykonywania tego samego zawodu".

47 Zdaniem Komisji wskazany powyżej przepis jest sprzeczny z art. 8 ust. 1 dyrektywy 89/48, gdyż przyznaje władzom przyjmującego państwa członkowskiego kompetencję w zakresie oceny faktów, które na podstawie tego art. 8 ust. 1 są ustalone w sposób ostateczny na mocy zaświadczeń i dokumentów wydanych przez właściwe władze państwa członkowskiego pochodzenia.

48 Należy stwierdzić, że zarzut trzeci podniesiony przez Komisję jest uzasadniony z przedstawionego przez tę instytucję powodu.

49 Republika Grecka uznaje ponadto zasadność tego zarzutu i zauważa, że przyjęcie dekretu prezydenckiego uchylającego art. 10 ust. 1 lit. b) pkt aa) i bb) dekretu 165/2000 jest w toku.

W przedmiocie zarzutu piątego opartego na braku uznania dyplomów osób zatrudnionych w sektorze publicznym

50 W tiret czwartym żądań zawartych w skardze, Komisja podnosi zarzut piąty dotyczący ewolucji płac i kariery osób zatrudnionych w sektorze publicznym.

51 Zdaniem Komisji praktyka administracyjna Saeitte i innych służb greckiego sektora publicznego jest sprzeczna z art. 3 dyrektywy 89/48, gdyż pozbawia ona pracujące w sektorze publicznym osoby, posiadające dyplom w rozumieniu tej dyrektywy, możliwości uznania równoważności zawodowej posiadanych przez nich dokumentów w celu zaszeregowania na wyższy stopień w hierarchii zawodowej lub do wyższej grupy płacowej i w rezultacie pozbawia te osoby możliwości wykonywania ich zawodu na identycznych warunkach, jak warunki z których korzystają osoby posiadające dyplomy krajowe.

52 Republika Grecka kwestionuje te twierdzenia. Podnosi ona w duplice, że przepisy kodeksu służby publicznej wynikające z ustawy 2683/1999 (FEK A' 19) stwarzają osobom zatrudnionym po wejściu w życie dekretu 165/2000, które uważają, że zostały w błędny sposób zaszeregowane do danej kategorii urzędników, możliwość złożenia wniosku o zaszeregowanie na stanowiska w wyższym stopniu, o ile spełniają one warunki przewidziane w obowiązujących przepisach.

53 W odpowiedzi na pytanie zadane przez Trybunał Republika Grecka zauważyła, że prawo do zmiany zaszeregowania znajduje zastosowanie w stosunku do osób zatrudnionych zarówno przed, jak i po wejściu w życie dekretu 165/2000.

54 Artykuł 70 ust. 1 i 2 kodeksu służby publicznej, cytowany w związku z tym przez Republikę Grecką, ma następujące brzmienie:

„Zaszeregowanie na stanowisko wyższej kategorii

1. Urzędnik może zostać na jego wniosek zaszeregowany na wolnym stanowisku wyższej kategorii w ramach tego samego ministerstwa lub instytucji będącej osobą prawną prawa publicznego. Urzędnik musi spełnić formalne i materialne warunki wymagane dla zajmowania stanowiska, do którego został zaszeregowany. Urzędnik w okresie próbnym nie może zmienić zaszeregowania.

2. Urzędnicy spełniający w chwili złożenia wniosku o zatrudnienie formalne warunki zatrudnienia na stanowisku wyższej kategorii nie mogą zmienić zaszeregowania przed upływem ośmiu lat od ich zatrudnienia".

55 Komisja podniosła na rozprawie, że przepis ten nie gwarantuje niezbędnej pewności prawa zainteresowanym, którzy zostali zatrudnieni przed wejściem w życie dekretu 165/2000 na szczeblu niższym niż szczebel, który przysługiwałby im, gdyby ich dyplomy zostały uznane zgodnie z art. 3 dyrektywy 89/48. W związku z tym Komisja zauważyła w szczególności, że na mocy art. 70 ust. 2 kodeksu służby publicznej, urzędnik zaszeregowany w błędny sposób na danym stopniu musi odczekać osiem lat od dnia zatrudnienia zanim będzie mógł zostać zaszeregowany na stanowisko wyższej kategorii.

56 Ponadto w odpowiedzi na zadane na rozprawie przez Trybunał pytanie Republika Grecka potwierdziła, że zgodnie z brzmieniem art. 70 ust. 1 kodeksu służby publicznej osoby, które zostały zaszeregowane w błędny sposób mogą żądać zmiany zaszeregowania, wyłącznie jeżeli zwolni się stanowisko w tym samym ministerstwie lub instytucji będącej osobą prawną prawa publicznego.

57 W tej kwestii Republika Grecka stwierdziła na rozprawie, że „zobowiązuje się do uregulowania wszystkich wniosków w sprawie zmiany zaszeregowania w najlepszy możliwy sposób" i że dokłada starań, aby zmienić zaszeregowanie osób, wobec których powinno to nastąpić na mocy prawa wspólnotowego. Jeśli chodzi o 8-letni czas oczekiwania ustanowiony w art. 70 ust. 2 kodeksu służby publicznej, przepis ten nie dotyczy osób, które z uwagi na błąd administracji nie zostały od początku zaszeregowane w stopniu, który mogły oczekiwać. Ponadto Republika Grecka zauważyła, że była gotowa uregulować z mocą wsteczną sytuację osób, które nie zostały zatrudnione na takim stopniu z uwagi na spóźnioną transpozycję dyrektywy 89/48 w krajowym porządku prawnym.

58 Należy przypomnieć, że przepisy dyrektywy należy wprowadzić w życie w sposób bezwzględnie wiążący, ze szczegółowością, precyzją i jasnością wymaganą dla spełnienia wymogu pewności prawa. Nie można uznać w tym względzie samych deklaracji, takich jak te poczynione przez Republikę Grecką na rozprawie, które w przypadku wyraźnych przepisów kodeksu służby publicznej utrzymują zainteresowane podmioty prawa w stanie niepewności co do zakresu ich praw i obowiązków w dziedzinie uregulowanej przez prawo wspólnotowe (zob. podobnie w szczególności wyroki: z dnia 24 marca 1994 r. w sprawie C-80/92 Komisja przeciwko Belgii, Rec. s. I-1019, pkt 20; z dnia 26 października 1995 r. w sprawie C-151/94 Komisja przeciwko Luksemburgowi, Rec. s. I-3685, pkt 18 oraz z dnia 27 lutego 2003 r. w sprawie C-415/01 Komisja przeciwko Belgii, Rec. s. I-2081, pkt 21).

59 Należy w rezultacie stwierdzić, że zarzut piąty podniesiony przez Komisję jest uzasadniony, w zakresie w jakim dotyczy faktu, że Republika Grecka nie umożliwia w sektorze publicznym zmiany zaszeregowania na wyższym stopniu osób, które zostały zatrudnione na szczeblu niższym niż szczebel, którego mogły oczekiwać, gdyby ich dyplomy zostały uznane przez właściwe władze zgodnie z art. 3 dyrektywy 89/48.

W przedmiocie zarzutu szóstego dotyczącego zasad wpisu do Greckiej Izby Technicznej

60 Również w tiret czwartym zawartych w skardze żądań Komisja podniosła zarzut szósty, dotyczący zasad wpisu do Greckiej Izby Technicznej (Techniko Epimelitirio Ellados, zwanej dalej „TEE").

61 Zawód inżyniera jest w Grecji zawodem regulowanym, którego wykonywanie zastrzeżone jest dla członków TEE. Instytucja ta jest osobą prawną prawa publicznego podlegającą kontroli ministerstwa robót publicznych, utworzoną na mocy dekretu prezydenta z dnia 27 listopada i 14 grudnia 1926 r. w sprawie ujednolicenia przepisów i tekstów prawnych odnoszących się do składu TEE (FEK A' 430), zmienionego ustawą nr 1486/1984 (FEK A' 161) oraz dekretem prezydenta nr 512/1991 z dnia 30 listopada i 12 grudnia 1991 r. (FEK A' 190).

62 Artykuł 4 ust. 3 ustawy 1486/1984 stanowi między innymi, że TEE przeprowadza egzaminy, wydaje zezwolenia na wykonywanie zawodu inżyniera zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz prowadzi rejestry inżynierów.

63 Międzyresortowe zarządzenie ED 5/4/3399 ministra robót publicznych oraz ministra edukacji narodowej i wyznań religijnych z dnia 14 września 1984 r. (FEK B' 713) określa procedurę wydawania zezwoleń na wykonywanie zawodu inżyniera przez TEE. To międzyresortowe zarządzenie w swym jedynym artykule ust. 1 i 2 stanowi, co następuje:

„1. Zezwolenie na wykonywanie zawodu jest udzielane przez TEE po przejściu egzaminów ustnych inżynierom posiadającym dyplom krajowej szkoły wyższej oraz inżynierom posiadającym dyplom równoważnych szkół za granicą.

2. Zainteresowani muszą przedłożyć TEE następujące dokumenty:

[…]

d) (w przypadku dyplomów uzyskanych za granicą): zaświadczenie o równoważności załączonego dyplomu, wystawione przez międzyuczelniane centrum uznawania dyplomów zagranicznych [(Diapanepistimiako Kentro Anagnoriseos Titlon Spoudon tis Allodapis, zwane dalej »Dikatsa«)];

[…]".

Argumentacja stron

64 Zdaniem Komisji TEE uzależnia wpis do prowadzonego przez siebie rejestru inżynierów, którzy zdobyli kwalifikacje w innym państwie członkowskim i posiadających dyplom w rozumieniu dyrektywy 89/48, po pierwsze, od pomyślnego zdania konkursu oraz, po drugie, od przedstawienia zaświadczenia o równoważności tego dyplomu, wydanego przez Dikatsa. Komisja opiera się w tej kwestii na brzmieniu międzyresortowego zarządzenia ED 5/4/3399 i powołuje się na skargi, według których kilkadziesiąt wniosków o wpis do TEE pozostało bez odpowiedzi.

65 Wymogi te są, zdaniem Komisji, sprzeczne z art. 7 ust. 3 dyrektywy 89/48, gdyż na mocy tego przepisu stowarzyszenie lub organizacja zawodowa może uzależnić nabycie członkostwa od spełnienia pewnych wymagań dotyczących kwalifikacji wyłącznie na warunkach ustanowionych w tej dyrektywie, w szczególności w jej art. 3 i 4.

66 Republika Grecka przyznaje wyraźnie, że TEE nie może uzależnić wpisu do prowadzonego przez nią rejestru inżynierów posiadających dyplom w rozumieniu dyrektywy 89/48 od pomyślnego przejścia konkursu lub od przedstawienia zaświadczenia wydanego przez Dikatsa. Jeżeli zatem Saeitte, jedyny właściwy w tym zakresie organ, uznał dany dyplom, TEE jest zobowiązana wpisać zainteresowanego z urzędu do prowadzonego przez nią rejestru.

67 Republika Grecka kwestionuje natomiast zarzut podniesiony przez Komisję w zakresie faktów. Praktyka TEE zmieniła się w wyniku przyjęcia dekretu 165/2000 i obecnie wpis do rejestru następuje automatycznie na podstawie uznania dyplomu przez Saeitte.

68 Jeśli chodzi o międzyresortowe zarządzenie ED 5/4/3399, nie znajduje ono zastosowania do osób posiadających dyplomy objęte zakresem zastosowania dyrektywy 89/48 i uznanych na mocy dekretu 165/2000. Rzeczone konkursy dotyczą wyłącznie innych kategorii wnioskodawców, którzy pragną mieć dostęp do zawodu inżyniera w Grecji. Osoby posiadające dyplomy objęte zakresem zastosowania dyrektywy 89/48 zostają uznane na mocy dekretu 165/2000 i w rezultacie nie muszą przystępować do konkursu. W związku z tym sam fakt, że ogłoszenie o konkursie nie wymienia wyraźnie osób posiadających takie dyplomy, nie może stanowić naruszenia dyrektywy 89/48. Republika Grecka dodaje w duplice, że TEE zamierza dokonać modyfikacji ogłoszeń o konkursie tak, aby rozwiać wszelkie wątpliwości.

69 W odniesieniu do skarg otrzymanych przez Komisję, Republika Grecka podkreśla fakt, że każdy przypadek jest szczególny i cytuje ponadto sześć indywidualnych przypadków, w których TEE podjęła działania niezwłocznie w następstwie wniosków, wpisując zainteresowanych do prowadzonego przez nią rejestru.

70 Komisja odpowiada, że art. 1 międzyresortowego zarządzenia ED 5/4/3399 odwołuje się w ogólny sposób do „inżynierów posiadających dyplom krajowej szkoły wyższej oraz inżynierów posiadających dyplom równoważnych szkół za granicą" bez rozróżniania, czy dane dyplomy zostały, czy też nie, uznane na mocy dekretu 165/2000. Nawet jeśli praktyka TEE uległa zmianie, obecna sytuacja charakteryzuje się brakiem pewności prawa wobec migrujących pracowników.

Ocena Trybunału

71 Jak przyznaje Republika Grecka i jak wynika ponadto z orzecznictwa, TEE nie może uzależnić wpisu do prowadzonego przez nią rejestru inżynierów posiadających dyplom w rozumieniu dyrektywy 89/48 od pomyślnego przejścia konkursu lub przedstawienia zaświadczenia wydanego przez Dikatsa (zob. podobnie wyrok z dnia 14 lipca 2005 r. w sprawie C-141/04 Peros, Zb.Orz. s. I-7163, pkt 35 i 39). Takie wymogi są sprzeczne z art. 3 akapit pierwszy lit. a) dyrektywy 89/48.

72 Niemniej jednak należy stwierdzić, że Komisja opiera w całości swój zarzut w tej kwestii na art. 7 ust. 3 tej dyrektywy.

73 Tymczasem art. 7 ust. 3 znajduje zastosowanie wyłącznie do zawodów regulowanych w przyjmującym państwie członkowskim przez stowarzyszenie lub organizacje, o których mowa w art. 1 lit. d) akapit drugi dyrektywy 89/48.

74 Należy stwierdzić w związku z tym, że wykonywanie zawodów podlegających TEE nie jest objęte akapitem drugim art. 1 lit. d) dyrektywy 89/48, ale akapitem pierwszym tego art. 1 lit. d). W Grecji dostęp do zawodu inżyniera i jego wykonywanie są, na mocy przepisów ustawowych, bezpośrednio uzależnione od posiadania dyplomu.

75 W tej sytuacji zarzut szósty podniesiony przez Komisję nie może zostać uwzględniony, gdyż odnosi się wyłącznie do przepisu dyrektywy 89/48, który nie znajduje zastosowania w niniejszym przypadku. W rezultacie należy oddalić zarzut szósty podniesiony przez Komisję.

76 W świetle ogółu powyższych uwag należy stwierdzić, że Republika Grecka,

— nie uznając dyplomów wydanych przez właściwe władze innego państwa członkowskiego w wyniku szkolenia odbytego w ramach umowy uznającej;

— przewidując zastosowanie środków uzupełniających w większej liczbie przypadków niż liczba przypadków dozwolona dyrektywą 89/48;

— przyznając Saeitte kompetencje w zakresie oceny czy „instytucja nauczająca, w ramach której wnioskodawca odbył szkolenie, należy do szkolnictwa wyższego”

oraz w jakim zakresie „wnioskodawca posiada wymagane doświadczenie zawodowe, w przypadku gdy okres szkolenia jest krótszy o co najmniej rok od okresu wymaganego w Grecji w celu wykonywania tego samego zawodu", oraz

— nie umożliwiając w sektorze publicznym zmiany zaszeregowania na wyższy stopień osobom, które zostały zatrudnione na szczeblu niższym niż szczebel, którego mogły oczekiwać, gdyby ich dyplomy zostały uznane zgodnie z art. 3 dyrektywy 89/48,

uchybiła zobowiązaniom, które na niej ciążą na mocy art. 1, art. 3, art. 4, art. 8 i art. 10 dyrektywy 89/48.

W przedmiocie kosztów

77 Zgodnie z art. 69 § 3 regulaminu w razie częściowego uwzględnienia żądań Trybunał może postanowić, że koszty zostaną podzielone. Ponadto zgodnie z art. 69 § 5 regulaminu strona cofająca skargę zostaje obciążona kosztami, na żądanie strony przeciwnej. W tej sytuacji Republika Grecka pokrywa dwie trzecie kosztów Komisji, a w pozostałym zakresie każda ze stron pokrywa koszty własne.

Z powyższych względów Trybunał (druga izba) orzeka, co następuje:

1) Republika Grecka,

— **nie uznając dyplomów wydanych przez właściwe władze innego państwa członkowskiego w wyniku szkolenia odbytego w ramach umowy, na mocy której szkolenie prowadzone przez instytucję prywatną w Grecji jest uznawane przez rzeczone władze;**

— **przewidując zastosowanie środków uzupełniających w większej liczbie przypadków niż liczba przypadków dozwolona dyrektywą Rady 89/48/EWG z dnia 21 grudnia 1988 r. w sprawie ogólnego systemu uznawania dyplomów ukończenia studiów wyższych, przyznawanych po ukończeniu kształcenia i szkolenia zawodowego, trwających co najmniej trzy lata, zmienioną dyrektywą 2001/19/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 maja 2001 r.;**

— **przyznając radzie odpowiedzialnej za uznawanie równoważności tytułów zawodowych uzyskanych po ukończeniu studiów wyższych kompetencje w zakresie oceny, czy „instytucja nauczająca, w ramach której wnioskodawca odbył szkolenie, należy do szkolnictwa wyższego" oraz w jakim zakresie „wnioskodawca posiada wymagane doświadczenie zawodowe, w przypadku gdy okres szkolenia jest krótszy o co najmniej rok od okresu wymaganego w Grecji w celu wykonywania tego samego zawodu", oraz**

— **nie umożliwiając w sektorze publicznym zmiany zaszeregowania na wyższy stopień osobom, które zostały zatrudnione na szczeblu niższym niż szczebel, którego mogły oczekiwać, gdyby ich dyplomy zostały uznane zgodnie z art. 3 dyrektywy 89/48, zmienionej dyrektywą 2001/19,**

uchybiła zobowiązaniom, które ciążą na niej na mocy art. 1, art. 3, art. 4, art. 8 oraz art. 10 dyrektywy 89/48.

2) **W pozostałym zakresie skarga zostaje oddalona.**

3) **Republika Grecka pokrywa dwie trzecie kosztów Komisji Wspólnot Europejskich oraz pokrywa koszty własne.**

4) **Komisja Wspólnot Europejskich pokrywa jedną trzecią kosztów własnych.**

Podpisy